

برخی اعمال و وقایع ماه صفر

ماه صفر دومین ماه قمری پس از محرم است و شیعیان و محبان اهل بیت(ع)، این ماه را از ایام سوگواری می‌دانند، زیرا در ابتدای این ماه خانواده امام حسین(ع) و بازماندگان واقعه کربلا را به صورت اسیری وارد شام کردند و آنان را در فشار روحی و روانی قرار دادند.

ماه صفر دومین ماه قمری پس از محرم است و شیعیان و محبان اهل بیت(ع)، این ماه را از ایام سوگواری می‌دانند، زیرا در ابتدای این ماه خانواده امام حسین(ع) و بازماندگان واقعه کربلا را به صورت اسیری وارد شام کردند و آنان را در فشار روحی و روانی قرار دادند.

به گزارش ایسنا، در نامگذاری این ماه دو جهت ذکر شده است، یکی این که از «صُفْرَة (زردی)» گرفته شده، زیرا زمان انتخاب نام، مقارن فصل پاییز و زردی برگ درختان بوده است. دلیل دیگر این که از «صِفر (خالی)» گرفته شده، زیرا مردم پس از پایان ماه های حرام، روانه جنگ می شدند و شهرها خالی می شد.

برخی اعمال ماه صفر به شرح زیر است:

«سید بن طاووس» نقل کرده است: در روز سوم ماه صفر، دو رکعت نماز بخوان که در رکعت اول سوره «حمد» و سوره «اِنَّا فَتَحْنَا» (فتح) و در رکعت دوم سوره «حمد» و سوره «توحید» قرائت شود و پس از سلام نماز، ۱۰۰ بار صلوات بفرست و ۱۰۰ بار آل ابی سفیان را لعنت کن و ۱۰۰ مرتبه استغفار نما و آنگاه حاجت خویش را از خداوند بخواه. (ان شاء الله به هدف اجابت می رسد.)

در روز اربعین (بیستم ماه صفر) زیارت امام حسین(علیه السلام) مستحبّ و مورد تأکید قرار گرفته است. در روایتی که «شیخ طوسی» از امام حسن عسکری(علیه السلام) نقل کرده، چنین آمده است: نشانه های مؤمن پنج چیز است: به جای آوردن ۵۱ رکعت نماز (۱۷ رکعت نماز واجب و ۳۴ رکعت نافله) و زیارت اربعین (امام حسین(علیه السلام)) و انگشتر را بر دست راست نهادن و پیشانی را به هنگام سجده بر خاک گذاردن و بسم الله الرحمن الرحیم را در نماز بلند گفتن.

زیارت مخصوصی برای اربعین نیز از امام صادق(علیه السلام) نقل شده است.

تقویم ماه صفر

اول ماه صفر

آغاز جنگ صفین، مطابق نقل مورخان در سال ۳۷ هجری است. جنگ صفین از سوی امیرمؤمنان(علیه السلام) و لشکریانش، در برابر معاویه و سپاه غارتگر شام، آغاز شد و مدت ۱۱۰ روز طول کشید و در آستانه شکست لشکر شام، عمرو عاص خدعه ای به کار زد و قرآن ها را بر سر نیزه کردند و داستان تأسّف بار حکمین پیش آمد.

همچنین در این روز در سال ۶۱ هجری (بنا بر روایتی) سر مبارک حضرت سیدالشهدا(علیه السلام) را همراه کاروان اهل بیت(علیهم السلام) وارد شهر شام کردند.

دوم ماه صفر:

روز شهادت زید بن علی بن الحسین(علیه السلام) پس از قیام بر ضدّ بنی امیّه در سال ۱۲۰ هجری است، وی به هنگام شهادت ۴۲ سال داشت.

هفتم ماه صفر:

بنا بر نقل شیخ مفید و کفعمی، روز شهادت امام حسن مجتبی(علیه السلام) است.

همچنین ولادت امام کاظم(علیه السلام) طبق روایتی در سال ۱۲۸، در این روز در منطقه «ابواء» (محلّی میان مکه و

مدینه) واقع شده است.

این روز از جهت روز حزن و از جهت روز سرور است.

بیستم ماه صفر:

روز اربعین امام حسین(علیه السلام) است، بنا بر نقل جمعی از بزرگان مانند شیخ مفید، شیخ طوسی و کفعمی، جابر بن عبدالله انصاری در این روز برای زیارت امام حسین(علیه السلام) به کربلا آمد و همین روز، روزی است که اهل بیت امام حسین(علیه السلام) طبق روایتی از شام به مدینه آمدند.

ولی در ارتباط با آمدن اهل بیت حسینی(علیه السلام) در روز اربعین به کربلا میان مورخان گفت و گوست، مرحوم حاج شیخ عباس قمی در «منتهی الآمال» از سید بن طاووس نقل می کند که اهل بیت حرم حسینی(علیه السلام) در مسیر بازگشت به مدینه، نخست به کربلا آمدند و زمانی به آنجا رسیدند که جابر بن عبدالله انصاری و گروهی از بنی هاشم به زیارت امام حسین و یارانش آمده بودند (و با توجه به اینکه جابر در بیستم صفر به کربلا آمد، بنابراین اهل بیت نیز ورودشان به کربلا همان روز بود).

اما مرحوم حاج شیخ عباس قمی با توجه به نقل دیگر مورخان و قرائن و شواهد دیگر، ورود اهل بیت(علیهم السلام) را در بیستم صفر (اربعین حسینی) به کربلا بسیار بعید می داند و از شیخ مفید و شیخ طوسی نقل می کند که اهل بیت(علیهم السلام) روز بیستم صفر از شام به مدینه مراجعت کردند.

بیست و هشتم ماه صفر:

در چنین روزی، در سال یازدهم هجری، رسول گرامی اسلام(ص) وفات یافت و همه مورخان اتفاق دارند که روز وفات آن حضرت، روز دوشنبه بود و آن حضرت به هنگام وفات ۶۳ سال از عمر مبارکشان می گذشت.

همچنین بنا بر نقل جمعی از علما و مورخان، روز بیست و هشتم صفر سال ۵۰ هجری، روز شهادت امام حسن مجتبی(علیه السلام) است و این روایت بیشتر در میان شیعیان مشهور است تا روایت هفتم ماه صفر.

روز آخر ماه صفر:

بنا بر قول «شیخ طبرسی» و «ابن اثیر» آخر ماه صفر سال ۲۰۳ هجری، روز شهادت امام رضا(علیه السلام) است که در سن ۵۵ سالگی، توسط مأمون عباسی مسموم شده و به فیض شهادت نائل آمدند.

دهه آخر صفر، دهه غم و اندوه

این ماه نیز یادآور فداکاری ها و جانبازی های امام حسین(علیه السلام) و یارانش می باشد، ماه ادامه اسارت اهل بیت(علیهم السلام) و ورود آنها (مطابق روایتی) به شام است.

شام بر اثر خطبه های امام سجاد و زینب کبری(علیهما السلام) به کلی دگرگون شد و از همان جا بذر انقلاب بر ضد بنی امیه پاشیده شد، و در نتیجه همین خطبه ها، بنی امیه در تمام جهان اسلام رسوا گشت و خطری که از سوی آنان اسلام و قرآن را تهدید می کرد، به برکت خون های شهیدان و خطابه های پیام آوران عاشورا، دفع شد.

علاوه بر این، ماه صفر چنان که گفتیم یادآور ضایعه بزرگ و مصیبت عظمی، یعنی رحلت پیامبر اسلام(ص) و شهادت فرزندان گرامی اش امام حسن مجتبی و امام علی بن موسی الرضا(علیهما السلام) است، آمیخته شدن خاطر اربعین حسینی با خاطره جانکاه این مصایب بزرگ، دهه آخر ماه صفر را، دهه اندوه و غم برای پیروان مکتب اهل بیت(علیهم السلام) ساخته است.

ولی از آن جا که این ایام ماتم و غم، سبب مروری مجدد، بر تاریخ زندگانی آن بزرگواران و تلاش ها، شهامت ها و فداکاری های آنان است، ماهی است پر از شور و عشق و اخلاص و فداکاری، به همین دلیل، تاریخ نشان داده است که بسیاری از توطئه های دشمنان اسلام، به برکت شوری که در جلسات و دسته جات سوگواری آن بزرگواران در این ماه

ایجاد شده، درهم شکسته و خنثی شده است که این خود موهبت بزرگی است، و باید همیشه آن را ارج نهاد و از آن پاسداری کرد.

منبع: پایگاه اطلاع رسانی آیت الله مکارم شیرازی